

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za štiri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Makovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprite reklamacije se poštno proste.

Pospeševanje živinoreje.

Spodnje Štajersko nudi vse predpogoje za razvoj živinoreje, spodnještajerskim kmetom donša živinoreja edine stalne dohodke, v mnogih krajih v obče edine dohodke. Če pa primerjamo razvoj živinoreje pri nas z živinorejo na Gornjem Štajerskem, Solnograškem, Tirolskem itd., vidimo, da nas čaka še obilno dela, če hočemo živinorejo spraviti do one višine, katero je dosegla v vseh gospodarsko zelo razvitih deželah. Ker živinoreja ni tako razvita kakor drugod, ker ne redimo tako lepe živine, kakor v drugih deželah, so seveda tudi dohodki, katere donša živinoreja našim kmetom, manjši kakor drugod.

Naši kmetje so do sedaj še premalo gospodarsko organizirani in radi tega pri prodaji živine, na milost in nemilost izročeni vsem mogočim prekupcem in mešetarjem, kateri prihajajo od blizu in daleč na naše sejme ali pa k kmetom na dom.

Nasprotniki kmečkega stanu mnogokrat poudarjajo, da je neobhodno potrebno, da se vse meje odpro in dovoli uvoz tuje živine, ker baje pri nas ni dobri dovolj primerne živine. Četudi je ta izgovor več ali manj neresničen, vendar je v našem lastnem interesu, da delujemo na to, da bomo proizvajali več in boljše živine, kakor do sedaj, in na ta način dokažemo vsem merodajnim krogom, da ne potrebujemo uvoza tuje živine, ker imamo dovolj domače živine. Na Spodnjem Štajerskem vlada mnogo nejasnosti glede pasem živine. V mnogih okrajih še niso upeljane primerne pasme, v drugih krajih pa so upeljane primerne pasme še premalo razširjene. Če želimo napredek v živinoreji, moramo delati za upeljavo dobrih pasem živine.

Živina ima sedaj visoko ceno; če pa primerjamo ceno mesa v mestih s ceno živine na naših sejmih, vidimo, da je med obema cenama zelo velika razlika, in da zelo veliko zaslužijo oni ljudje, ki posredujejo med kmetom in onim, ki rabi meso. Drago posredovanje pa tem občutnejše zadene kmeta, če so cene živine nizke. Gotovo je, da bo cena živine tekom enega leta padla. Na ceno živine bodo neugodno uplivala pogodbe z južnimi državami (Rumunijo, Srbijo itd.), katere sme naša vlada vsled postave z dne 30. decembra 1909. skleniti. Cena živine bo pa tudi padla, kakor hitro bodo izginili nasledki dve leti trajajoče suše in pomanjkanja krme in se povzdignilo število naše živine.

PODLISTEK.

Mladi junak.

(Povest iz žalostnih dni francoske revolucije. Iz hrvaškega —g—).

V Franciji je divjala revolucija. Z divjo mržnjo so preganjali revolucionarce služabnike sv. Cerkve, one duhovnike, ki niso hoteli priseči na novo državno ustavo. Veliko število teh plemenitih žrtev je storilo mučeniško smrt, mnogo jih je zbežalo na tuje, preganjani od pristašev revolucije, kakor divja zverina iz mesta v vasi, od kraja v kraj.

Med begunci je bil tudi stari župnik Dryant. Dolgo se je skrival po deželi, a naposled našel zavetje v gradu neke dobre grofice. Tu je deloval skrivno ter postal naglo zaščitnik in tolažitelj ondotnim kristjanom. Grofica je dala prenarediti eno svojih sob v kapelico, koja se je dala hipoma spremeniti v navadno obednico, ako bi grozila nevarnost. To je bilo zelo previdno in potrebno v tedanjem času, ker je vse mrgolelo revolucionarcev in se skrbno pazilo na vsak grofovski — grad.

Približevala se je cvetna nedelja, in ta dan je imel grofičin sinček in še nekoliko drugih kmetskih otrok privrkat pristopiti k mizi Gospodovi. Župnik Dryant je pripravljaval otroke s posebno navdušenostjo na ta veliki dan, da bi se kolikor možno slavno in po božno izvršil sveti trenotek. Goreč pastir je govoril goreče prvoobhajancem, jim slikal Odrašenika in cerkev, po njem ustanovljeno, ter podžigal ljubav do Matere božje, nebeške kraljice, kajti, „kdor časti Sina, mora ljubiti tudi njegovo mater.“

Prvoobhajanci in njih roditelji še kleče v kapelici, zahvaljujoč se Bogu za prejeto milost, kar pla-

Da ne bo naš kmet v bodoče pri prodaji živine izpostavljen vsem mogočim izkoriščevalcem, je potrebno, da se po vzgledu kmetov v vseh avstrijskih deželah organizira. Za Spodnje Štajersko je v to svrhu ustanovljena Osrednja zadruga za pospeševanje živinoreje in vnovčevanje živine v Mariboru, katera je začela že delovati.

Da bo pa mogoče začeti s sistematičnim delom v vseh okrajih na Spodnjem Štajerskem, je potrebno, da se na posebnem gospodarskem zborovanju razpravlja o sredstvih za povzdigo živinoreje in boljše prodajo živine. Z ozirom na to dejstvo in z ozirom na mnogokrat izražene želje, je postavila Zadruga zveza v Mariboru na dnevni red glavne skupščine, katera se vrši v Mariboru v četrtek, dne 16. junija, predavanje g. dež. živinorejskega nadzornika M. Jelovška: „Stanje živinoreje na Spodnjem Štajerskem, razne pasme, sredstva za povzdigo živinoreje,“ in predavanje gosp. nadrevizorja Vladimir Pušenjaka: „Zadruga prodaja živine.“ Po obeh predavanjih se bo vnela živahna debata in bodo zastopniki iz posameznih okrajev lahko izražali svoje želje. Vse zadruge, vse kmetijske združnice se pozivajo, da pošljejo k temu zborovanju, katerega vsopred prinašamo na drugem mestu, zastopnike. Naj bi ne bilo župnije na Spodnjem Štajerskem, katera bi ne bila zastopana na tem važnem gospodarskem shodu. Vsi zaupniki se prosijo, da delujejo za mnogobrojno udeležbo pri glavni skupščini naših zadrug dne 16. junija v Mariboru!

Politični ogled.

— Državni zbor. Zadnji teden so zborovali razven petka različni odseki. Ta teden bo proračunski odsek dovršil posvetovanje o proračunu in potem se začne brzokone v petek razprava o proračunu v zbornici. Zastopnika Slovencev v proračunskem odseku dr. Korošec in dr. Žitnik sta večkrat povzela besedo ter branila stališče slovenskega naroda. V finančnem odseku se je končala splošna razprava o davkih in so se davčni predlogi odkazali pododseku, v katerega je kot zastopnik Slovencev izvoljen dr. Korošec. Poročilo o vinskem davku se je izročilo kršč. soc. poslancu Miklosu, ki je tudi nasprotnik vinskega davka. V finančnem odseku je dr. Ploj zavzemal stališče, katero je bolj prijazno finančnemu ministru, nego je to potrebno. V „Slogi“ se vsled tega v posebnem članku

ne nek služabnik grofice, bled kot smrt, v kapelico, in javi gospej, da prihaja četa prevratnikov h gradu.

Grofica se silno prestraši, vendar je čutila toliko poguma, da je skrila svoje goste. Duhovnik se skriva v majhno sobico tik kapelice. Vrata so se tako dobro zapirala, da se je komaj poznalo, da so vrata. Na nje se je obesila velika slika Matere božje, da je stena izgledala, kakor pravi zid. Novoobhajanci in stariši pa so odšli po skrivnih hodnikih. V najkrajšem času je bila kapelica zopet navadna soba.

Sprednji del prevratnikov, pod vodstvom nekega divjega kovača, kateremu so se čitale na obrazu najpoglejše strasti, plane v sobo in zahteva, da mu izroče župnika, ki se tu skriva.

Služabniki peljejo vodjo pred grofico.

„Na dan z duhovnikom,“ zapove grofici.

„O kom govorite?“ vpraša previdno in mirno grofica.

„Pri vas je skrit duhovnik, protivnik zakona naše države, sovražnik Francije, naše domovine.“

„Vi se motite! Sovražnik naše drage domovine ne bo nikdar našel zavetja pri meni.“

Grofica ni lagala. Ti preganjanci so bili gotovo boljše domoljubi, kakor kruti krvoloki, ki so pretvarili krasno Francijo v divjo, pusto zemljo brez Boga.

Vodja postane zmeden. Končno izjavi, da ni zadovoljen z grofičinim odgovorom in zapove svoji družali, da preišče vse sobe.

Z divjim veseljem store to. Glasno kriče so preiskali vsak kotiček, obračali vse, na kar so naleteli, vendar brez uspeha. Skripaje od jeze se vrne vodja k grofici.

Slučajno je odšla ona iz sobe in tako je bil le samo sin, prvoobhajancem navzoč.

Ploj izgovarja, a pozablja, da je v opoziciji in ne v politiki proste roke, da bi torej moral, ako bi ne bil tako vladen, glasovati vedno z opozicijo, ne pa z vladno večino.

— Zaključena deželna zborna. Tržaški deželni zbor, ki je bil v jeseni lanskega leta odgoden, in nižjeavstrijski deželni zbor, ki je bil letos meseca februarja odgoden, sta zaključena.

— Volitve na Ogrskem. Volitve na Ogrskem, ki so se minule dni vršile, so izpadle proti vsakemu pričakovanju ugodno za vlado. Da si bo vlada, kateri načeljuje grof Huen-Hedervary, znala pridobiti večino, to je bilo pred volitvami verjetno. Ali da postane vladna večina tako velika, o tem je težko sanjal tudi grof Khuen Hedervary sam. Kaka sredstva je morala vlada uporabiti, da je tako zmagovito izšla iz volitev, je dozda še javnosti neznano, čeprav je pač dobro znano, da je grof Khuen-Hedervary brezobziren, da je tiranske nravi, ter da je njemu postava zgolj le njegova volja. Saj si ne more vendar nikdo misliti, da bi se bilo javno mnenje na Ogrskem predrugačilo kar čez noč, in da bi kar čez noč prišle ogromne množice do drugega prepričanja, ako so poprej sploh kako prepričanje imele. Izid volitev je ta-le: Narodna delavska (vladna) stranka 233, Košutova 46, Justhova 37, ljudska stranka 13, narodnosti 7, izven stranke 67ti 17, 48. 19, demokratje 2, 48ta kmetska stranka 2, in krščanski socijalci 1 mandat. — Potrebni je 17 ožjih volitev. — Košutova stranka je izgubila 57 in dobila 10, Justhova stranka je izgubila 94 in dobila 11, ljudska stranka je izgubila 21 in dobila 4, narodnosti so izgubile 6 in dobile 1, socialni demokratje so izgubili 1 mandat.

— Turki grozijo Kreti. Turški listi pišejo, da bi nobena moč na svetu ne mogla rešiti Grško maščevanja Turčije, ako bi si Grška prisvojila Kreto. V Mali Aziji se nabirajo prostovoljci. Rezervisti iz leta 1907 so poklicani pod orožje. V Monastiru je bil velik protestni shod radi Krete. Po shodu se je župan prvi vpisal kot prostovoljec.

— Preganjanje tujcev na Kitajskem. Na Kitajskem so takozvani bokserji na novo zasnovali vstajo proti tujcem. V središču Kitajske se pripravila velika in dobro organizirana revolucija, katere cilj je, odstraniti iz Kitajske vse tujce na katerikoli način. Določen je že tudi dan splošnega vstanka. Cela Kitajska se ima ta dan dvigniti, da z mečem in ognjem izžene iz Kitajske one tujce, ki se do tega dne ne umaknejo. V-

„Aristokrat“, zagrme divjaki nad otrokom. „Pokaži nam takoj, kje je duhovnik, ali pa ti odleti glava!“

Vodja izdere sabljo in začne mahati nad dečkovo glavo. Hotel je, da ga uplaši in da tako izve tajnost. Mladi grof pa odgovori mirno in čvrsto:

„Ne morem vam izpolniti vaše želje.“

„Zakaj ne?“

Lagati ni hotel prvoobhajancem, še manje pa, da bi izdal kraj svojega dušnega očeta, kakor je rad nazival župnika. Zato odgovori dvoumno. A s tem še poveča srd tolovajev.

„Prokleti sin,“ vzklikne vodja; „tako mlad, pa že tako zvit.“

Z robato roko zgrabi dečka in ga začne vlačiti sem in tja. Drugi ga udari v prsa, da bolestno vzklikne.

„Priznaj,“ grme ti ljudje nanj. „Povej, ali pa te zakoljem.“

Mladi grof je trepetal. Brutalno postopanje ljudi v zverinski strasti ga je uplašilo. Vendar so njegove velike, črne oči sevale junaško na mučitelje. Niti odgovoriti jim ni hotel, ampak samo majal je z glavo, da ne pove.

Prevratniki pobesne do skrajnosti. Da izlijejo svoj srd, začno razbijati po sobi. Eden se približa veliki sliki Marije, da jo razseka.

Mladi grof se stresa. Dragi Bog! Slika Marijina bi naj bila od teh zveri onečaščena, slika nebeške kraljice, katero je še malo poprej župnik tako pripočal prvoobhajancem, da jo časte, imela je postati žrtev brezverskih rok! — A še nekaj... Za sliko je stal skrit duhovnik. Lahko bi se dogodilo, da snamejo sliko, in odkrijejo tajno skrivališče!

sak tuje se ima ubiti, a njegovo premoženje uničiti. Amerikanski konzul v Nankingu je sporočil svoji vladi, da so revolucionarni agitatorji že začeli napadati tuje. Ameriški konzulat je bil napaden in napol razdejan. Vsi konzuli so prosili od svojih vlad podpore in varstva za vse kristjane na Kitajskem.

Mala politična naznanila.

Dne 3. junija: Cesar je dne 30. m. m. sankcioniral volilno preosnovo za Hrvaško. Preosnova je sicer pomanjkljiva, a dobi kmečko ljudstvo vendar po njej večjo veljavo, kakor jo je imelo doslej. — Rusko ministrstvo je po poročilih srbskih listov obvestilo srbsko vlado, da se bo kneževina črnogorska meseca avgusta t. l. v sporazumu z velevlastmi proglasila za kraljestvo. — Predsednik državnega zbora, dr. Pattai je dne 1. t. m. praznoval 25letnico, odkar je poslanec.

Dne 4. junija: Vse češke stranke, izvzemši radikale, so izjavile, da so pripravljene, se posvetovati o jezikovnem zakonu, ki ga je izdelal poslanec Bukvaj za celo državo. Posvetovanj se udeležijo tudi češki socialni demokrati. — Poslanski klub srbskih narodnjakov se je v seji dne 2. t. m. izrekel za revizijo srbske ustave. V tozadnji resoluciji se poziva vlado, naj čimprej skliče veliko narodno skupščino, ki bo sklepala o reviziji. — Turki so začeli Albance razoroževati in jim vzeli nad 2000 pušk, ne da bi se Albanci branili.

Dne 5. junija: V Belgradu so razkrili nek anarhistični klub, v katerem so bili vpisani kot člani večinoma dijaki in delavci. Več oseb se je zaprla. — Dne 3. t. m. je bilo pri ministrskem predsedniku Bienenrthu odposlanstvo žena, ki mu predoči važnost in potrebo, da dobe žene večje politične pravice, in da se smejo udeleževati vsaj delovanja političnih društev. Baron Bienenrth je odgovoril, da je zbornica svoj čas z veliko večino odklonila žensko volilno pravico za državni zbor, kar se pa tiče političnih društev, je zakon res pomanjkljiv, in se bodo pri preosnovi društvenega zakona želje žena upoštevale. — Na Kitajskem se pripravljala revolucija.

Dne 6. junija: Cesar pride dne 18. t. m. v Budimpešto, da s prestolnim govorom dne 21. t. m. osebno otvori ogrski državni zbor. — V Zagrebu se snuje „Starčevićeva katoliška stranka prava“, ki naj bi združila vse hrvaške pravaše v eni stranki. — Albanski pretendent, princ Ghika, je baje vdrl v Albanijo, da vnovič zaneti vstajo. Vlada je na njegovo glavo razpisala nagrado. — Japonska vlada je odkrila veliko anarhistično zaroto. Anarhisti so stopili kot delavci v državno tovarno smodnika, kjer so napravili bombe, s katerimi so hoteli pognati v zrak ministrskega predsednika in druge ministre.

Razne novlice.

* **Iz pravosodne službe.** Državni pravdnik Rudolf Tschek v Mariboru je imenovan za namestnika višjega državnega pravdnika v Gradcu.

* **Iz šole.** Za stalnega učitelja in šolovodjo na ljudski šoli v Naraplju je imenovan stalni učitelj v Zetalah, Anton Gaberc; za stalnega učitelja na ljudski šoli Celje okolica je imenovan stalni učitelj v Braslovcah.

* **Zadružna Zveza** v Ljubljani, pododbor za Štajersko v Mariboru, vabi k glavni skupščini pododbora za Štajersko, katera se vrši v četrtek, dne 16. junija v prostorih katoliškega delavskega društva (Flössergasse 4) v Mariboru. Začetek ob 10. uri predpoldan. — Dnevni red: 1. Poročilo o delovanju. 2. Poročilo o revizijah in nasveti za poslovanje. 3. Predavanje g. deželnega vinorejskega nadzornika M. Je-

V tem hipu skoči prvoobhajane pred sliko ter jo zakrije s svojim detinskim, vendar prilično visokim stasom.

„Podaj se, plemenitaš!“ zarjove oni divjak, katera roka je že segla, da sname sliko.

Vendar mladi grof se ne gane.

„Podaj se!“ ponovi razbojnik, „sicer boš gorko plačal svoj odpor.“

A deček se ne gane. Kakor marmornat kip vztraja mladi junak. Niti žilica mu ne zdrhteče, ko stopi njegov sovražnik k njemu, ga ošine s pogledom polnim mržnje liki besne zveri. Z životom se nagne, kakor tiger, ki se hoče zaleteti.

Pogumno srce deteta razjari prevratnika tem bolj, ker so se mu drugi rogali, da se dopušča strahovati od slabega dečka, malega plemenitaša. Hitro, kakor blisk, izdere nož, vzdigne roko, da zamahne na ubogega slabiča, ki je stal pred njim brez orožja.

„Izdajalec! Plemenitaš!“ se je penil okrutnež.

„Podaj se, ali — —“

„Marija, Marija, pomagaj, pomagaj!“ je tiho molilo dete, stoječe na mestu.

Sedaj zaori divji krik in zasmeh iz divjaških grl.

„Ti si mi upaš ustavljati?“ vzklikne razbojnik.

„Dobro, tu imaš plačilo za to!“

In v tem hipu zasadi nož v dečkove prsi. Slab krik se čuje iz bledih ust en ranjenega; roko dvigne na rano in nato pade drobno telo znak tja k Marijini sliki, kakor da jo hoče še umirajoče braniti.

Ta bolestni prizor iznenadi besne revolucionarce.

(Konec prihodnjic.)

lovška. Stanje živinoreje na Spodnjem Štajerskem, razne pasme, sredstva za povzdigo živinoreje. 4. Predavanje g. Vlad. Pušenjaka: Zadruga prodaja živine. 5. Slučajnosti. — Vse zadruge naj pošljejo zastopnike, vabijo se pa tudi vsi, ki se zanimajo za gospodarski napredek na Spodnjem Štajerskem, k skupščini.

S. K. S. Z. priredi kakor slišimo tudi letos romarske vlake. V načrtu, ki pa še ni popolnoma gotov, so: romarski vlak iz Maribora na Trsat, potem iz Brežic na Brezje in iz Celja na Brezje, končno pride v poštev tudi vlak iz Slovenske Bistrice v Marjino Celje. Prvi bo odšel dne 11. julija, drugi 25., tretji 26. julija, četrti pa začetkom avgusta. Vse podrobnosti in cene se bodo še pravočasno naznanile. Opozorjamo že sedaj, da, bo onim, ki bodo šli na Trsat, dana prilika, ogledati si syetovno znano postojnsko jamo.

* **Vsa društva S. K. S. Z.** naj imajo takoj odborove seje radi priprav za 10. julij.

* **Blagoslovljenje** zastave Srca Jezusovega hrvaške katoliške mladine se je z velikimi slovesnostmi vršilo dne 3. t. m. dopoldne v Zagrebu. Kumovala je grofica Gabrijela Pejacsevich. V sprevedu so bile zastopane od vseučilišča pa do ljudske šole vse javne in zasebne, mladeniške in dekleške šole; bilo je nad 2000 šolske mladine. Svobodomiselci (!) so vsled tega priredili protesten shod. Na tem shodu je pa prišlo do pretepa, v katerem je bilo poškodovanih nekaj duhovnikov in delavcev. Katoliški dijaki so napravili obhod po mestu in demonstrirali pred liberalnimi uradništvimi. Nasprotno so govorili in se zbirali tudi „naprednjaki“. Policija je imela veliko dela.

* **Vinski davek.** Različni slovenski listi so očitali hofratu Ploju, da je v finančnem odseku v nekaterih slučajih postopal preveč prijazno nasproti finančnemu ministru, torej proti onemu ministru, ki nam je prinesel predlog za nov vinski davek. Sedaj se dr. Ploj v liberalnem celjskem „Dnevniku“ in v svoji konservativni „Slogi“ zagovarja, češ, da se je vlada že vdala in da ne vstraja več pri zahtevi, da se dovoli vinski davek. Ta Plojeva trditve pa je grda neresnica, ki meri samo na to, da sebe opere, zraven pa ljudstvo krivo poučuje. Minister Bilinski je ravno v zadnjem času večkrat izjavil, da vstraja pri vseh svojih davčnih predlogih, torej tudi pri vinskem predlogu. Res pa je, da večina strank vlade pri vinskem predlogu bržkone ne bo podpirala, torej imajo zaslugo stranke, ne pa prijatelja Bilinski in Ploj.

* **„Štajerc“** urednik Linhart noče pripoznati resnice, da je njegov „Štajerc“ že zategadelj malo vreden, ker je poceni. Oh, kako srečna bi bila slovenska dežela, ako bi zmagal „Štajerc“, ki nemščino povzdiguje vsak teden v deveta nebesa. Imeli bi sečasoma v vsaki občini zraven slovenske še blaženo nemško šolo, kakor jih najdemo povsod, kjer se nemščina hvalec kot edino zveličavni jezik. Namesto 3, 4, 5 učiteljev bi imeli potem po 6, 8, 10 učiteljev, seveda naprednih v nemškem duhu. To vse bo „Štajerc“ plačeval, kaj ne? In kadar bo povsod nemška šola, bodo iz Prusije priromali lačni lutrovske pastirji s svojimi gospemi in frajlicami, zidali se bodo protestantovski templji in še lutrovske šole. To vse bo „Štajerc“ plačeval, kaj ne? Mi, ki imamo še pamet v glavi, in ne v laktu, kakor zapeljani in zagrizeni štajercijanci, razvidimo jasno, da bi se nam zopet povrnila časi krute tlake. Morali bi namreč delati tlako, da bi nam silila kri izpod nohtov, da bi zmagali toliko davkov za vse nemške šole, učitelje, protestantovske pastirje, templje in ljudske šole. Pristaši „Štajerca“ so torej pravi davčni eksekutorji, katerih se nič posebno ne veselimo.

Kako se pripravljajo liberalni in svobodomiselni učiteljiščeniki na svoj poklic. Na goriškem učiteljišču je pred kratkim neki dijak stopil h kipu sv. Alojzija, ki stoji na hodniku, vzal iz roke svetnika lilijo in jo nesel na stranišče. Iako se upajo dijaki, ki hočejo čez nekaj let vzgajati našo deco, že sedaj na tak nečuvven način skruniti svete reči, ko se nahajajo še pod neposrednim nadzorstvom, kaj bodo počeli še-le zunaj kot učitelji, ko bodo prosti nadzorstva. Ali je vreden tak liberalalec, da se mu nežna mladina poveri, da jo uči in vzgaja? Nikakor ne! Zato pa, očetje in matere, zahtevajte vedno od učitelja, kateremu ste poverili svoje otroke, da v besedi in v dejanju daje dober vzgled krščanskega življenja. Ker ga morate sami plačevati, imate tudi pravico, to zahtevati od učitelja.

* **Vpisovanje** učencev v I. razred c. kr. državne gimnazije v Mariboru se vrši dne 1. julija t. l. od 9. do 12. ure dopoldne. Isti dan se vrše sprejemni izpiti.

* **Več deželnih ustanov** se bo razdelilo z začetkom šolskega leta 1910-11 na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru med revnejše gojence tega zaveda. Natančneje pove inserat.

Dopusti povodom žetve. Vojno ministrstvo je izdalo pred krajšim odredbe glede letošnjih vojaških dopustov za časa žetve. Na podlagi teh odredb je treba vobče dovoljevati žetvene dopuste: (a) lastnikom ali najemnikom velikih kmetij in sinovom, svakom ali vnukom lastnikov (najemnikov), ki nimajo polne pravice do udobnosti po par. 34 v. z.; to je, ki nimajo pravice do zahteve, da se jih premešči v domačino rezervo; b) sinovi, svaki ali vnuki posestnikov malih ali srednjih kmetij; c) kmetijski delavci, s posebnim ozirom na one, ki so v zadnjem letu službe. Dopust je dovoljuje vobče za tri tedne. Moštvo je odpuščeno v civilni obleki ter ima proti pred-

ložitvi izkaznice za žetveni dopust pravico do one znižane vozne cene, kakor vojaške osebe, ki ne potujejo službeno.

* **Sv. Višarje.** Kakor je že „Slovenski Gospodar“ nedavno poročal, so letos na Sv. Višarjah razpisani popolni odpustki svetega leta, ker se praznuje 550letnica tukajšnje božje poti. Otvorila se je letos božja pot — kakor navadno vsako leto — na praznik Vnebohoda Gospodovega. Tokrat je bilo tu še silno veliko snega, po 2 do 3 m visoko. Pa zvesti čistilci Marijini se ga niso ustrašili. Prišli so na 1792 m visoko goro, na starodavne, pobožnim romarjem tako priljubljene Višarje v zadostnem številu klanjat se nebeški Kraljici in jej potožit svoje težave. — Ker je pa sedaj vreme vedno ugodneje in je sneg precej izginil, število romarjev vedno narašča. Veliko se jih pa obe-tava prihodnje mesece zlasti iz Koroške. Kakor je bilo nedavno čitati v nekem koroškem časniku, bi utegnili priti letos na sv. Višarje do 50 procesij pod vodstvom duhovnikov, da se tako verniki iz vseh dekanij s svojimi verniki vred lažje udeležijo odpustkov svetega leta. Čul se je tudi glas, da bi bilo dobro, ako bi vsa koroška katoliška slovenska izobraževalna društva priredila v primernem času skupno romanje na Sv. Višarje. Zares, krasna misel! Da bi se le tudi uresničila! — Brezdvomno bi tudi marsikdo naših štajerskih rojakov rad obiskal slavne in lepe Sv. Višarje. Zato se mi zdi koristno in potrebno, opozoriti čitatelje „Slovenskega Gospodarja“ na nekatere reči glede božje službe in drugih reči. — Božja pot na Sv. Višarje je o-tvorjena vsako leto od Vnebohoda Gospodovega do rožniveenske nedelje. V tem času delujejo tu vedno trije duhovniki. Vsako soboto zvečer in pred zapovedanimi prazniki je po litanijah z blagoslovom ob 7. uri slovenska pridiga. Ob nedeljah zjutraj je samo nemška pridiga. Sv. maše se začne redno vsaki dan ob 6. uri, po 8. uri ni navadno nobene sv. maše več, tudi ob nedeljah ne. Pač pa je ob sobotah in ob dnevih pred zapovedanimi prazniki tudi ob 9. uri sv. maša z blagoslovom. — Glede železnice opozarjamo zlasti romarje iz mariborske okolice, da je proga Maribor—Celovec—Beljak najpripravnejša, najcenejša. Ako se pelješ iz Maribora zjutraj ob 6. uri s koroškega kolodvora, z južnega nekaj minut poprej, si ob ½2. uri na Trbižu, od tam pa peš na Sv. Višarje, dobre 3 ure hoda. V Beljaku je treba prestopiti na drug vlak. Vlak stane od Maribora do Trbiža 7 K 60 vin. Pripraven je tudi vlak, ki odhaja iz Maribora ob 10. uri 14 min. dopoldne. Pri tem vlaku je treba v Beljaku prestopiti na brzovlak (do Trbiža), kar pa stane samo 30 vin. več. Tudi s tem vlakom si lahko zvečer ob ½9. uri na Sv. Višarjah. — Kdor želi o tej ali drugi zadevi še kakega pojasnila, naj se po dopisnici obrne na pod-pisanega. — Pešpot na Sv. Višarje je precej strma in nekoliko težavna — dobri dve uri hoda; ko si pa gori in vživaš krasen, veličasten razgled na Koroško, Kranjsko in deloma tudi na Laško, posebno pa, ko stopiš v Marijino svetišče, je pozabljen ves trud, čutiš se takoj poživljenega. — Ker so Višarje precej visoke, so noči — tudi poleti — hladne. Zato je dobro, da prinese vsak romar kaj za ogrniti, da je tako varnejši pred prehlajenjem. Za prenočišča je pa preskrbljeno. Bog daj, da bi prišlo prav veliko vernikov po-dpustke in druge milosti, ki jih v tem svetem letu deli tu milostna Mati božja! — Sv. Višarje, dne 1. julija 1910, pošta Žabnica, Koroško. — P. Salezij Vodošek, frančiškan.

Mariborski okraj.

m **Porotno sodišče.** Pred porotnim zasedanjem, ki se začne dne 13. t. m., se bodo morali zagovarjati sledeči: Franc Stampfer radi oskrumbe in lahke telesne poškodbe in Marija Kašovic radi požiga; predseduje predsednik okrožnega sodišča L. Perko. 14. junija: Jožef Horvat, uboj, predseduje deželnosodni nad-svetnik Voušek. 15. junija: Anton Stois, ponarejanje denarja, predseduje Morokutti. 16. junija: Mihael Pak radi oskrumbe in zapeljave k oskrumbi, predseduje Fraidl. 17. junija: Simon in Ana Malli, goljufija s po-žigom, predseduje Voušek.

m **Pekel** pri Poljčanah. V štev. 19. „Slovenskega Gospodarja“ označeno majevo drevo je vsled naših nemškutarskih nestrpnostev moralo pasti. Baje je bil v gostilni Baumana storjen sklep, dati onemu, ki drevo podere, 20 K nagrade. Ko je ta zlobnež, ki je baje u-služben pri železnici, za obljubljene Judeževe groše drevo okoli polnoči podrli, potrgal je s tem električne žice, ki tvorijo luči na kolodvoru, vsled česar je po-gasnila luč po celem kolodvoru in vlaki so morali ka-kor tatovi v temi (le pri luči sprevodnikov in usluž-bencev) pri- in odhajati. Kako grozna nesreča bi se bila lahko zgodila. Radovedni smo, ako je postajena-čelstvo to zadevo kaj ovadilo, in ako se naše orožni-štvo za ta dogodek kaj zanima. — Ko so naši vrli fantje o storjenem činu izvedeli, postavili so takoj dru-go drevo ter pritrčili na njega mesto ene, kar tri slo-venske zastave poleg cesarske in avstrijske, toda žalibog, usoda drevesu ni bila mila, zato je pod udarci nemškutarske sekire moralo pasti. Prišel je namreč občinski redar najprej s pismenim nemškim pozivom nad gostilničarko Grubelnik, da drevo v teku 2 ur odstrani, sicer bode to storilo županstvo na njene stro-ske, vrh tega pa bo ona kaznovana na 10 K globe. Temu pozivu se gostilničarka ni hotela pokoriti, zato je po preteku dveh ur poslal župan redarja s hlapcem, da drevo podere. Začetkom hlapec ni hotel dejstva iz-vršiti, toda redar mu je zažugal: Sie müssen das tun,